

“Does history cease to exist when a memorial is removed from public view and civic sanction – or is that act of removal, a forceful repudiation of the past, itself an act of choice and agency in history?”¹

“Houdt geschiedenis op wanneer een gedenkteken uit het openbare zicht wordt verwijderd en buiten het bereik van burgerlijke sancties wordt geplaatst – of is die daad van het verwijderen, een sterke afwijzing van het verleden, zelf een daad van keuze en kracht in de geschiedenis?”¹

Monuments and memorials co-author history, they are frozen perspectives of the world that don't really speak of a specific event or person but mostly about the Zeitgeist of the period in which they were created. Because they still stand in the public space without any explanation, or any contextualization, their aesthetic power can often be just as convincing as in the time of their creation. This raises questions concerning how we should deal with our monuments and the part of our history they represent.

In the summer of 2017, there were riots in Charlottesville (USA) relating to the question of whether or not to remove a sculpture of Robert E. Lee, a Confederate general of the Southern states, who did not want to see slavery abolished. This event reopened the debate regarding how we should approach monuments in the public space that send messages of racism and white dominance into the world.

The controversial sculpture of Father Constant De Deken by Jean-Marie Hérain in Wilrijk is one such example. We see the white, clothed missionary with cross in hand, rising up above a half-naked slave, who appears to be bowing in gratitude before him, the knee of De Deken resting on his bent back. This image symbolises the prevailing racist mentality in colonial times. Here the white Belgian man is depicted as bringing civilisation to the Congolese population.

Not only should we continue to question the stories existing monuments represent, we must above all establish which parts of history are missing, which voices are not being heard at this moment in time. As while the shot is largely and overwhelmingly visible, where can we find the counter-shot?

If the missing pieces of history are to be included and victims given a voice, new forms must be considered for these monuments, memorials

and sculptures in the public space. This observation forms the backbone of 'On Monumental Silences' by artist Ibrahim Mahama (b. 1987, living and working in Tamale, Ghana). This project is the first intervention of a three-year collaboration between Kunsthal Extra City and the Middelheim Museum in which the function of monuments in the city of today is critically re-assessed.

Ibrahim Mahama made two sculptures: one is a copy of the sculpture of De Deken in rubber, a material that symbolises Europe's exploitation of its colonies; the other is a reimagined version of it in clay, a material that is usually used only to make temporary models, that here speaks of the necessity to continue questioning monuments on a permanent basis. This reimagined version took on its new form during a performative intervention by the artist together with the public, in the context of a moderated debate with historian and expert on diversity and inclusion Omar Ba. The sculpture has thus been recreated as a future monument that holds a critical position with respect to the original monument of Father De Deken.

The two sculptures are not turned away from each other, but face each other: only when our gazes meet can we start to understand one another. Furthermore, these statues are made to a human scale and presented without a pedestal – now we no longer have to look up to Father De Deken, but can look him straight in the eye.

In this project we not only address the past, but also seek to disempower the racist imagery associated with it. History thus becomes something malleable that can be acted upon.

een nieuw project van /
a new project by
Ibrahim Mahama

‘On

Monumental

Silences’

Samengesteld door /
Curated by
Antonia Alampi

¹ Paul Daley, (August 24, 2017 / 24 augustus, 2017), The Guardian, 'Statues are not history. Here are six in Australia that need rethinking'.

Monumenten en gedenktekens schrijven mee geschiedenis, het zijn bevroren wereldbeelden die niet alleen vertellen over een specifieke gebeurtenis of een bepaalde persoon, maar bovendien de tijdsgeest in zich dragen van de periode waarin ze gecreëerd werden. Omdat ze meestal zonder duiding in de publieke ruimte staan, kunnen ze door hun esthetische kracht vaak nog net zo overtuigend werken als destijds. Dat roept vragen op over hoe we met onze monumenten moeten omgaan en dus met een stuk van onze geschiedenis.

In de zomer van 2017 vonden er in Charlottesville (USA) rellen plaats over het al dan niet verwijderen van een sculptuur van Robert E. Lee, een generaal van de Confederatie van zuidelijke staten die wilden vasthouden aan de slavernij. Die gebeurtenis opende opnieuw het debat over hoe we moeten omgaan met de beeltenissen in de openbare ruimte die boodschappen van racisme en blanke overheersing de wereld in sturen.

Ook de door Jean-Marie Hérain gemaakte sculptuur van Pater Constant De Deken die in Wilrijk staat is omstreden. We zien de blanke, geklede missionaris met het kruis in de hand, uitrijzen boven een halfnaakte Afrikaanse slaaf, die in dankbaarheid voor hem lijkt neer te buigen – de knie van De Deken rust op zijn gebogen rug. Dat beeld op zich staat symbool voor het gedachtegoed dat ten tijde van de kolonisatie heerste. De blanke man wordt hier voorgesteld als degene die beschaving brengt bij de barbaarse, Congoese bevolking. Ondertussen blijft dit slachtoffer van de kolonisatie als beeld in de publieke ruimte onzichtbaar.

Niet alleen moeten we ons dus vragen stellen bij het verhaal dat bestaande beeltenissen vertellen, we moeten bovendien uitmaken welk stuk van de geschiedenis ontbreekt, welke stem er op dit moment niet te horen is. Of zoals de Libanese acteur, regisseur, toneelschrijver en kunstenaar Rabih Mroué (°1967, Beiroet) dat zo mooi verwoordde in zijn performance ‘Sand in the Eyes’: “While the shot is largely and over-whelmingly visible, where can we find the counter-shot?” (De schietpartij is alom groots vertegenwoordigd, maar waar is het beeld dat daar kritisch tegenover staat?)

Als het ontbrekende stuk geschiedenis ook aan bod moet komen en het slachtoffer een stem moet krijgen, moet er dus ook nagedacht worden over een andere vorm voor de monumenten, herdenkingstekens en sculpturen in de openbare ruimte. Die vaststelling vormt de ruggengraat van On Monumental Silences van kunstenaar Ibrahim Mahama (°1987, woont en werkt in Tamale, Ghana). Het project is een eerste interventie binnen een samenwerking van Kunsthal Extra City en het Middelheimmuseum komende drie jaar, waarbij de functie van monumenten in de stad vandaag kritisch wordt herbekeken.

Ibrahim Mahama maakte twee sculpturen. De ene is een kopie van het beeld van Pater De Deken in rubber, een materiaal dat de uitbuiting door Europa in de kolonies symboliseert. Het andere is een vervorming hiervan in klei, een materiaal dat doorgaans enkel wordt gebruikt om tijdelijke modellen te maken en hier de noodzaak aantoont om monumenten permanent te blijven bevara-

gen. De sculptuur in klei kreeg een nieuwe vorm in een performatieve actie die de kunstenaar samen met het publiek deed binnen het kader van een gemodereerd debat met historicus, diversiteits- en inclusie-expert Omar Ba. De sculptuur werd her-beeld tot een nieuw en toekomstig monument dat zich kritisch verhoudt tegenover het oorspronkelijke monument van Pater de Deken.

De twee sculpturen staan niet van elkaar afgekeerd, maar kijken elkaar aan: enkel als onze blikken elkaar raken, kunnen we begrip voor elkaar krijgen, is hier de boodschap. Ze zijn bovendien gemaakt op mensmaat en worden gepresenteerd zonder sokkel – we moeten nu niet langer opkijken naar Pater De Deken, maar zien die op gelijke hoogte. De performatieve actie werd vastgelegd in een videoregistratie die ook te zien is.

In dit project buigen we ons niet louter over het verleden, maar willen we de racistische beeldtaal ontwrichten die ermee samenhangt. Zo verwordt de geschiedenis tot een kneedbaar gegeven waarop we kunnen ingrijpen.

a Eikelstraat 29 /
2600 Antwerpen - Berchem
o wo-zo / Wed-Sun, 13:00-18:00
€ GRATIS / FREE

w extracity.org
f ExtraCityKunsthal
@ extra_city
#extracity

APALAZZOGALLERY

V.U. Adinda Van Geystelen

